

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
ROZDZIAŁ I. Stan badań, problematyka badawcza i źródła do dziejów pogranicza mazowiecko–pruskiego i granicy mazowiecko–krzyżackiej	13
1. Stan badań i problematyka badawcza	13
2. Źródła pisane	31
3. Źródła i opracowania kartograficzne	34
4. Źródła i opracowania toponomastyczne	38
5. Źródła i opracowania archeologiczne	44
ROZDZIAŁ II. Topografia pogranicza mazowiecko–pruskiego	56
1. Regiony fizyczno–geograficzne	56
2. Ukształtowanie terenu	58
3. Gleby	59
4. Rzeki	60
5. Brody i przeprawy	73
6. Bagna	78
7. Jeziora	80
8. Lasy	83
9. Surowce mineralne	89
10. Drogi	92
ROZDZIAŁ III. Toponimia pogranicza mazowiecko–pruskiego	112
1. Nazwy krain	113
2. Nazwy wodne i terenowe	117
3. Najstarsze nazwy miejscowe polskie i pruskie	142
4. Nazwy stanowisk archeologicznych	145

ROZDZIAŁ IV. Dzieje osadnictwa wczesnośredniowiecznego w strefie pogranicza	150
1. Osadnictwo wczesnośredniowieczne w świetle źródeł materialnych	150
— Grodziska	152
— Cmentarzyska	189
— Osady	195
— Skarby	196
2. Wczesnośredniowieczne struktury osadnicze i administracyjne północno-wschodniego Mazowsza	200
3. Osadnictwo późnośredniowieczne (XIV–XV w.), wybrane aspekty	209
 ROZDZIAŁ V. Kształtowanie się pogranicza mazowiecko-pruskiego i granicy mazowiecko-krzyżackiej	 221
1. Opisy granicy mazowiecko-pruskiej przed 1343 r.	249
2. Przebieg granicy mazowiecko-krzyżackiej od ugody w 1343 r.	257
— układ w Bratianie w 1343 r.	258
— układ z Litwą w 1358 r. i sprawa Rajgrodu	264
— ujazd graniczny z 1374 r.	275
— zastaw Wizny w 1382 r.	277
— traktat salijski z 1398 r.	283
— spory graniczne przed i po bitwie grunwaldzkiej	289
— traktat mełneński z 1422 r. i rokowania w Szczuczynie w 1437 r.	300
 ROZDZIAŁ VI. Wyznaczniki i znaki graniczne, wytyczanie granic.	 303
Zakończenie	325
Summary.	331
Wykaz cytowanych źródeł i opracowań	335